

PREZYDENT MIASTA KRAKOWA

WK-01.152.191.2019

Kraków, 03 PAŹ. 2019

OGŁOSZENIE DOTYCZĄCE PETYCJI WIELOKROTNEJ, W TREŚCI KTÓREJ ZWRÓCONO SIĘ Z
POSTULATEM PODJĘCIA DZIAŁAŃ, KTÓRE DOPROWADZĄ DO POWSTANIA POMNIKA "TYM, CO
STAWIALI OPÓR KOMUNIZMOWI W LATACH 1944 - 1956" NA PLACU INWALIDÓW W KRAKOWIE

Dotyczy: ODPOWIEDZI NA PETYCJĘ WIELOKROTNA

Odpowiadając na petycje zawierające postulat podjęcia działań, które doprowadzą do powstania pomnika „Tym, co stawiali opór komunizmowi w latach 1944 – 1956” na Placu Inwalidów w Krakowie, skierowane do Urzędu Miasta Krakowa w okresie od 4 do 30 lipca 2019 r., które zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r., poz. 870), zostały zakwalifikowane jako petycja wielokrotna, informuję, że w okresie iż od dnia 4 lipca 2019 r. do dnia 31 sierpnia 2019 r., a więc w okresie oczekiwania na petycje w powyższym zakresie, do Urzędu Miasta Krakowa wpłynęło 81 petycji. Po upływie tego terminu do Urzędu Miasta nie wpłynęły kolejne petycje w tej sprawie.

Odnosząc się do kwestii pozostających przedmiotem petycji informuję, że wobec faktu rezygnacji z budowy parkingu podziemnego oraz przyłączenia zadrzewionego terenu przy Placu Inwalidów do Parku Krakowskiego, jak również prowadzoną przez Zarząd Zieleni Miejskiej w Krakowie kompleksową rewitalizację Parku Krakowskiego oraz realizację przez ówczesny Zarząd Infrastruktury Komunalnej i Transportu w Krakowie zadania związanego z „Przebudową ciągu ulic Królewskiej, Podchorążych, Bronowickiej w Krakowie wraz z przebudową torowiska tramwajowego, sieci trakcyjnej, odwodnieniem, oświetleniem i przebudową kolidującej infrastruktury technicznej w zakresie sieci energetycznej, teletechnicznej, sanitarnej, wodociągowej”, w celu kompleksowego i spójnego zagospodarowania ww. obszaru w 2017 roku zostało wprowadzone do Budżetu Miasta Krakowa zadanie pn. „Zagospodarowanie Placu Inwalidów wraz z Pomnikiem Orła Białego”.

Zakres tego zadania obejmuje aktualizację istniejącej dokumentacji projektowej, na podstawie której w 2012 roku Wydział Architektury i Urbanistyki Urzędu Miasta Krakowa zatwierdził projekt budowlany i wydał decyzję o pozwoleniu na budowę, jednakże ówczesny realizator zadania pn.: „Budowa parkingów wielokondygnacyjnych. Zadanie 5. Parking podziemny wraz z zagospodarowaniem Placu Inwalidów i Pomnikiem Orła Białego”, nie przystąpił do jego realizacji. Aktualnie prace nad aktualizacją ww. projektu znajdują się w toku.

Podstawą do opracowania projektu zagospodarowania Placu Inwalidów w Krakowie były wyniki ogłoszonego i rozstrzygniętego w 2008 roku konkursu architektoniczno-rzeźbiarskiego na opracowanie koncepcji zagospodarowania przestrzennego Placu Inwalidów z pomnikiem Orła Białego, w którym Sąd Konkursowy wybrał pracę autorstwa: Grupy Projektowej Proxima Sp. z o.o. (aktualna nazwa: GPP Grupa Projektowa Sp. z o.o.). Ww. podmiot przedstawił, zdaniem Sądu Konkursowego udaną próbę stworzenia przestrzeni publicznej, wpisanej w istniejącą tkankę urbanistyczną. Odstąpiono wówczas od realizacji koncepcji pomnika z 1998 roku, opracowanego przez artystę rzeźbiarza Pana Edwarda Krzaka.

W sprawie budowy pomnika Orła Białego stanowisko zajęła również Rada Miasta Krakowa podejmując uchwałę Nr XVIII/228/07 z dnia 4 lipca 2007 r. w sprawie wzniesienia pomnika „Orła Białego – tym, co walczyli o wolność Polski w latach 1939–1989” oraz uchwałę Nr LVI/729/08 z dnia 5 listopada 2008 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XVIII/228/07 Rady Miasta Krakowa z dnia 4 lipca 2007 r. w sprawie wzniesienia pomnika „Orła Białego - tym, co walczyli o wolność Polski w latach 1939 - 1989”. W świetle ww. uchwał na projektowanym pomniku Orła Białego powinny zostać umieszczone dwie tablice. Jedna zawierająca sentencję: „Tym, co walczyli o wolność Polski w latach 1939-1989” oraz druga tablica zawierająca sentencję: „Tym, co stawiali opór komunizmowi w latach 1944-1956”.

Należy jednak podkreślić, że w dniu 28 lutego 2018 r. Rada Miasta Krakowa podjęła uchwałę Nr XCV/2490/18 w sprawie ustalenia kierunków działań dla Prezydenta Miasta Krakowa w sprawie pomnika Orła Białego, w której zawarto wskazanie dla Prezydenta Miasta Krakowa do podjęcia „wszystkich możliwych, koniecznych i prawnie dopuszczalnych działań polegających na zmianie formy pomnika Orła Białego poprzez posadzenie drzewa tzw. „żywy pomnik” oraz przeznaczenie zaoszczędzonych środków w wysokości 1 mln złotych na dodatkowe remonty ulic i chodników dla Rady Dzielnicy XV Mistrzejowice i Rady Dzielnicy V Krowodrza (po 0,5 mln zł każda) według wskazań Rady Miasta Krakowa „ze szczególnym uwzględnieniem remontów w Dzielnicy XV ulicy Orła Białego oraz okolicznych.” Wykonanie ww. uchwały powierzono Prezydentowi Miasta Krakowa.

Podkreślenia wymaga fakt, iż zaktualizowany w 2018 r. przez GPP Grupa Projektowa Sp. z o.o. projekt zagospodarowania Placu Inwalidów z pomnikiem Orła Białego został zatwierdzony i uzyskał decyzję pozwolenia na budowę Nr 1066/6740.1/2018 w dniu 11 czerwca 2018 r. W dniu 13 czerwca 2018 r. decyzja o pozwoleniu na budowę stała się ostateczna, wobec czego nie jest planowane dokonywanie w nim istotnych zmian.

Należy nadmienić, że 10 stycznia 2019 r. na stronie internetowej Zarządu Dróg Miasta Krakowa (podmiotu będącego następcą prawnym Zarządu Infrastruktury Komunalnej i Transportu w Krakowie) została zamieszczona wizualizacja projektu, celem zgłaszania ewentualnych uwag i sugestii przez mieszkańców. Ze względu na licznie napływającą korespondencję wyrażającą sprzeciw wobec powstania kolejnego pomnika w zaproponowanej formie, rozważono zmianę formy pomnika. Zaproponowano posadzenie drzewa, dokładnie w miejscu przewidzianym pod pomnik. Rozważane jest posadzenie dębu, który jest drzewem okazałym i długożyjącym. Mając na uwadze głos różnych środowisk, które pragną upamiętnienia historycznych wydarzeń, projektanci podtrzymali pomysł wykorzystania zaprojektowanej ściany oporowej pomiędzy Placem, a ul. Królewską, jako miejsce memoriałowe dla tablic upamiętniających różne wydarzenia historyczne.

Dokonując, zatem korekty projektu poprzez zmianę formy dominanty z przestrzennej rzeźby na posadzenie kilkunastoletniego dużego drzewa, przy pozostawieniu formy dotychczasowego zagospodarowania należy uznać, że projektanci wyszli naprzeciw oczekiwaniom dużej grupy mieszkańców oczekujących większej integracji Placu Inwalidów z Parkiem Krakowskim.

Odnosząc się do argumentów zawartych w treści petycji, nie ulega wątpliwości, że pamięć ofiar komunistycznego totalitaryzmu z lat 1944-1956 zasługuje na uczczenie i gloryfikację postawy osób walczących w obronie wolności. Jednakże może to nastąpić tylko przy uwzględnieniu obecnie obowiązujących przepisów oraz treści wynikających z uchwał podejmowanych przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, tj. Radę Miasta Krakowa. Kwestia lokalizacji pomników na terenie Gminy Miejskiej Kraków i na gruntach stanowiących jej własność, należy bowiem do wyłącznej kompetencji Rady Miasta Krakowa, będącej organem odrębnym od Prezydenta Miasta Krakowa. Zgodnie bowiem z art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm.), to organ stanowiący gminy podejmuje uchwały w sprawie wznoszenia pomników.

Prezydent Miasta Krakowa jako organ wykonawczy Gminy Miejskiej Kraków wykonuje uchwały organu stanowiącego jakim jest Rada Miasta Krakowa. Jak wynika z treści ww. uchwał, Rada Miasta Krakowa opowiedziała się za zmianą formy architektonicznej pomnika „Orła Białego”, wskazując jednocześnie, iż pożądanym przez ww. organ sposobem upamiętnienia tych co walczyli o wolność Polski w latach 1939-1989 oraz tych co stawiali opór komunizmowi w latach 1944-1956 będzie posadzenie

drzewa i stworzenie żywego pomnika.

Szanując prawo mieszkańców do formułowania własnych ocen, należy podkreślić, że planowane zagospodarowanie Placu Inwalidów jest rozwiązaniem kompromisowym, zarówno co do kwestii uhonorowania osób walczących o wolną Polskę, jak i co do funkcji jaką zdaniem mieszkańców powinien spełniać Park Krakowski wraz z przylegającym do niego Placem Inwalidów.

W tym miejscu pragnę po raz kolejny podkreślić, że w kontekście zagospodarowania Placu Inwalidów nie można pominąć stanowiska organu stanowiącego Gminy Miejskiej Kraków – Rady Miasta Krakowa, która zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm.), posiada wyłączną kompetencję do decydowania w sprawach wznoszenia pomników.

W świetle uchwały Nr XCV/2490/18 Rady Miasta Krakowa z dnia 28 lutego 2018 r. w sprawie ustalenia kierunków działań dla Prezydenta Miasta Krakowa w sprawie pomnika Orła Białego oraz w związku z licznie napływającą korespondencją mieszkańców, w której wyrażany jest sprzeciw wobec planom powstania kolejnego pomnika, podjęto działania zmierzające do zmiany formy pomnika. Mając na uwadze głosy różnych środowisk, projektanci podtrzymali pomysł wykorzystania zaprojektowanej ściany pomiędzy Placem a ul. Królewską, jako miejsca memoriałowego. Projekt ten nie wyklucza w takim kształcie możliwości nawiązania do uchwały Nr LVI/729/08 Rady Miasta Krakowa z dnia 5 listopada 2008 r. poprzez umieszczenie na budowli wskazanych w niej sentencji, w celu oddania hołdu w przestrzeni publicznej pokoleniom osób walczących o wolną i niezawisłą Ojczyznę.

Nie negując argumentów zawartych w treści petycji, w świetle uchwały podjętej przez Radę Miasta Krakowa, z której wynika, że intencją ww. organu jest, aby na Placu Inwalidów powstał „żywy pomnik” w formie drzewa, Prezydent Miasta Krakowa nie posiada uprawnień do dokonania zmiany przyjętych w tym zakresie rozwiązań.

PREZYDENT MIASTA KRAKOWA
Jacek Majchrowski

Otrzymują:

1. Adresaci, 81 osób, które skierowały petycje do Prezydenta Miasta Krakowa za pośrednictwem formularza na stronie <http://www.citizengo.org/pl>,
2. Aa.

Do wiadomości:

1. Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego UMK,
2. Zarząd Dróg Miasta Krakowa.